

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
 cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
 Winnipeg, Man.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 часопис для робочого люду — виходить два рази на тиждень:
 В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
 Видає Стіваришене "Українських Робітничих Вістей"
 Передплата на рік ..... \$4.00.
 Адреса:—
UKRAINIAN LABOR NEWS
 cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

-АМЕРИКАНСЬКЕ "ПРАВОСУДІЄ" І ПРОЛЕТАРСЬКА СОЛДАРНІСТЬ.

Американське капіталістичне "правосудіє" було причиною великих робітничих демонстрацій і заворушень в столичних і великих індустріальних містах Європи. Великі демонстрації відбувалися в Парижі, Бресті, Брюсселі, як також в різних містах Італії, а навіть в Подунав'ї Америки. Причиною цих демонстрацій є — засудження американським судом в Бедлам, стейті Мессечусетс, на кару смерті двох італійських робітників Сакка і Ванзетті. Іх оскаржено за убийство скарбника "Slater and Morris Shoe Co." в Савт Брейттрі, Месс.

Які дані, доказуючі вини цих робітників в убійстві і ограбленні скарбника, мав американський суд? Ніяких. Найголовніша вина Сакка і Ванзетті в тім, що вони належали до крайніх радикальних організацій. Іх не арештовано на місці убийства, але аж три тижні пізніше. На їх нещастя, підчас арештування знайдено в них револьвери. Після арештовани вони дали перед поліцією звичайні зізнання, бажаючи скрити від поліції те, що вони їхали до своїх партійних товаришів повідомити їх, щоб вони знищили або заховали радикальну літературу. Вони зізнали вже се пізніше, підчас слідства і на суді, коли побачили, о що їх оскаржують ся. Але капіталістичний моголо на се не зважав. Йому треба жеряти як найбільше жертв свого клясового протинника і він бере їх при кожній нагоді.

Американські капіталісти найдуть проти свого клясового ворога і свідків, і "докази" і здуть свою жертву. Вони мають своїх адвокатів, детективів і "посторожних" людей, котрі "докажуть" вини зовсім невинному чоловікові. Так се було і з вище згаданими двома італійськими робітниками, засудженими на кару смерті за убийство, не дивлячись на те, що обидва вони мали по кілька свідків, що в день убийства Сакко був в Бостоні, де вибирав паспорт, а Ванзетті був в Плимуті, де продавав рибу.

Дж. Л. Гарлей, професор — правничої школи в Суфолку сказав, що Сакко і Ванзетті засуджені не після доказів, а після атмосфери в суді.

Насамперед Сакко, як пише швейцарський поступовий журнал "Nation", своєю отвертою промовою вразив присяжних Нової Англії, які склали ся з різних бізнесменів, двох агентів від реальності, шевця, масона, фермера і мельника. В своїй промові Сакко сказав, що він, будучи еще хлопцем, думав, що в республіці чоловік має ліпшу спроможу розвивати ся на полі просвіти... Він думав, що в республіці чоловік може свободно висказувати свою опінію... Але коли прибув до Америки, то побачив, що помирає ся; такі люди науки, як Дебс, сидять роками в тюрмі за те, що вони соціалісти, що вони належать до робітничої класи... Рокefeller дав \$500,000 на гарвардський університет або \$1,000,000 на дві школи, але хто учить ся в Гарварді? Не робітників діти.

"Я працював з ірландцями, Німцями і всім їх любив. Чому я повинен їх убивати? Чому я повинен йти на війну? Ми всі є дітьми природи, ми не повинні убивати один другого."

Таку "атмосферу" витворив в капіталістичнім суді проти себе Сакко. І той суд засудив його на смерть. Не зважаючи на те, що Сакко в день убийства скарбника був в Бостоні, що властитель, у котрого він вбив сказав в суді, що знає Сакка, як чоловіка працюючого, з добрим, тихим характером, люблячого свою сімю і город.

Наслідком сего засуду було те, що цілий пролетарський світ заговорив нині про незнання до сєй пори нікому звичайних робітників Сакка і Ванзетті. Пролетаріят заговорив про Сакка і Ванзетті не як про робітників, хочби і радикальних, але про насильство, про провокаторський злочин капіталістів Зауценних Держав, які засудом Сакка і Ванзетті кинули визов пролетаріятів. Пролетаріят прийняв визов і нині ми бачимо його наслідки.

У відповідь на американське капіталістичне "правосудіє", пролетаріят Європи а навіть Подунав'ї Америки відповів великими демонстраціями перед американськими посольствами та консулятами. Десять тисяч поліції і маса озброєного війська покликано було в один Парижі, щоби не допустити до демонстрацій, але демонстрація таки відбула ся. Поліція і війська стережуть американських амбасад і консулятів в Парижі, Бордо, Ліоні, Марселю, Бресті у Франції, в Римі, Мілані і інших містах Італії, в Лондоні, Брюсселі, Рю де Женейро і т. д. В французькому парламенті, підчас дебати з приводу вибуху бомби в американській амбасаді в Парижі, в звязи з засудом Сакка і Ванзетті, прийшло до бійки між послами парламенту.

Ось такі наслідки американського "правосудія", жертвами котрого пали робітники Сакко і Ванзетті, жертвами котрого є Музей та інші активніші робітничі провідники, що томлять ся в американських тюрмах! Волинець.

РАБСЬКІ, ХАМСЬКІ ДУШІ.

Як відомо, дні 25. вересня с. р. виконано на Ринку у Львові замах на життя начальника польської держави Пласудского. Замаху доконав молодий український студент Степан Федак, давши до автомобіля, в котрім сидів Пласудський і львівський "воєвода" Грабовскі — три вистрели. Самому Пласудському не стало ся нічого, а видалені кулі лише легко ранили "воєводу" Грабовского, так що він, як доносять послідні числа старокраєвих газет, вже тепер зовсім здоровий і сповняє далі своє урядоване. Зате виконавця замаху Федака, розознена польська товпа побила зараз на місці до безпритомності (між иншим один польський офіцер ударив його сильно шаблею в голову), так що він і до нині лежить в тюремнім шпиталі. В звязку зі змахом на Пласудского наступили у Львові і по цілій Галичині численні ревізії та арештованія. Дотепер арештовано кілька десятків осіб, замкнено львівські студентські товариства "Академічна Громада" і "Академічна Поміч", заборонено львівські газети "Український Вістник" і "Батьківщину", не згадуючи

яке про численні конфіскації інших українських газет.

Можли віновити гонити ся з метою боротьби Федака, або ні, зглядно можна вірити або не вірити в успіх такої боротьби, однак не можна накинати ся на самого Федака за його акт, а що більше — треба вже бути дійсним рабом і хамом, щоби налятувати вчинок Федака і рівночасно засилати до Пласудского свої рабські чолобитні. А однак є люди, що на таке діло пустили ся, і то не звичайні, а "передові". Сі люди — зі збанкованого петлюрівського табору. В той час, як все українське населенє Східної Галичини живе під обухом польсько-шляхоцького терору і не може висказати своєї думки ні про вчинок Федака, ні про польсько-шляхоцьке правління, в той самий час петлюрівські недобитки в Польщі пнутьють вчинок Федака і славолюблять катя українського населеня в Галичині Пласудского і цілу шляхоцьку Польщу та заявляють ім свою горячу любов. Ось що читаємо у львівським "Впереді" з дня 7. жовтня с. р.:

"ЩО КАЖУТЬ ГЕНЕРАЛИ І СТАРШИНИ У.Н.Р. ПРО ЗАМАХ?
 "Gazeta Kaliska" з дня 30 вересня, ч. 202. в статі: "Echa zamechu we Lwowie", подає комунікат про становище генералів і старшин армії Петлюри в справі замаху у Львові. Комунікат сєй подаємо дослівно:
 "Дня 28. вересня до команданта табору інтернованих ч. 10 в Каліші майора Каліського зголоосили ся особисто генерали і командири бунших бригад і українських полків У.Н.Р. та висказали свій жах і біль по причині довершена негідного замаху на особу начальника польської держави у Львові. Згадані як найгостріше наклепники сєй загонистий вчинок і категорично заявили, що нічого спільного з тим фактом їх не виже і просили одночасно подати се до відома вищих властей. Шасяні, що рука Провідія оборонна першого маршала Польщі, посилають йому найсердечніші поздравлення і желанія довгих днів праці на славу краю. А телеграма передана панови майорови Каліському і переслана в наслідок горячої просьби Українців до Генеральної адютантури начальника вождя, в оригіналі звучить:

"Старшини і козаци буншої армії У.Н.Р. інтерновані в таборі ч. 10 глибоко обурені фактом довершеного замаху на начальника держави Маршала Пласудского, просять прийняти заяву їх горячої любови для цілого польського народу і його голови, якого доказ дає армія У.Н.Р. проливаючи свою кров. (Підпис.)"
 До сего комунікату "Gazeta Kaliska" додає, що на доказ свого глибокого признанія і симпатії до особи начальника польської держави, інтерновані Українці виставили в таборі ч. 10 пам'ятний камінь в честь його відвідни для 15. мая с. р."

А у "Впереді" з 8. жовтня читаємо:
"ТАБОРОВИЙ ПЕТЛЮРІВСЬКИЙ ЧАСОПИС ПРО АТЕНТАТ.
 "Залізний Стрілець", орган каліської інтернованої петлюрівської отаманії, в числі з дня 30. вересня помістив статтю п.н. "Сумний випадок". В сій статі читаємо:
 "Не можемо обійти мовчанем сумної вістки, яку принесла нам газета. В неділю, 25. вересня, у Львові нерозумна рука екзальтованого фанатика дала чотирі стріли до п. Начальника польської держави маршала Пласудского. Ставлячи ся неоглядно до всякого терору взагалі, не можемо не висловити свого протесту проти замаху на пана маршала, який є одним з неоглятних державних мужів, що ширю і прихильно ставлять ся до українського народу. І в сї тяжкі часи, ми інтерновані, відчувачи на собі дружню руку, висловлюємо своє співчуття польському народові і армії в тім, що доля чудесно зберегла для них жите їх вождя, того славного нащадка Домбровского і Костюшка, який привів Польщу до самостійного існування."

Таке заявляють "генерали і командири бунших бригад і українських полків У.Н.Р." та їх орган "Залізний Стрілець". І як з одної сторони нема слів обуреня, щоби налятувати такий нечужий хамський виступ петлюрівців в Польщі, так з другої знова сторони, се лише еще один доказ більше, що т. зв. "У.Н.Р." і її "уряд" та "армія", які знаходять ся під покровом Пласудского, не мають нічого спільного ні з Україною, ні з українським народом як таким, а є лише польсько-шляхоцькими пахолками, нанятими за польські гроші. Бо колиб вони були ким иншим, колиб вони мали бодай вже крихітку людської гідности, то ніколи таких рабських і хамських заяв не складали би.

Так славолюблять петлюрівські "генерали і командири" катя українського населеня і всего польського пролетаріятю Юзефа Пласудского та засилають йому свою горячу любов і найсердечніші поздравлення! І роблять се вони не лише в імені своїм, але і в імені тих рядових петлюрівців, що не давно гинули по польських таборах від голоду і пошестьки та відбирали собі жите. Сі хами не стидяться ся признавати ся, що вони проливали свою кров з любови до Пласудского і шляхоцької Польщі, — а не за Україну. Дійсно, не може вже бути понад се ліпшого свідчення на доказ того, що Петлюра і його братія в Польщі є шкідливими польськими пахолками, що вони є лише купленими за гроші наймитами польських панів, катів українського населеня Східної Галичини.

Ось така то ся ганебна петлюрівщина, котру редактор "Українського Голосу" називає "Українською Народною Республікою" і уважає її однією дійсною Україною (дарма, що вона в Польщі!) та вповні годить ся з її ганебною роботою в користь шляхоцької Польщі, — той редактор, що йсам за гроші служив тій петлюрівщині, а тим самим і польським панам.

Ось такі то ті петлюрівські "борці" за "волю" України і Галичини як в Європі, так і тут в Канаді!

ДОПОМОГА.

Допомоги ждуть скривавлені хатини,
 Допомоги ждуть розбиті димарі,
 Там, де зойк — голодний плач дитини,
 Де від голоду попухли матері.

Скільки жаху там, де хвилі котить
 Волга сумно в сивих берегах,
 Де мовчати зажурені заводи,
 Посилають в небо димний жах.

Та даремно витьт сони кволі,
 Одрывай останній хліба шмат,
 Всі, хто може, сага, бараболаі!
 Полуцай, голодний, любий брат!

Ми стели від краю і до краю
 Золотим засіємо зерном.
 Хай повик живе, росте еднане
 Помежи містом та селом.

Не сумуй же, молода дівчино,
 Више голову, зажурений дідуся,
 Вже з лавів Червоної України
 Вітер шле вам звістку золоту.

Ще даремно витьт сони кволі,
 Одривай останній хліба шмат,
 Всі, хто може, сага, бараболаі!
 Полуцай, голодний, любий брат!

(**"Селянська Правда"**). В. Сюсюра.

"СЕЛЯНСЬКА ПРАВДА".

Дуже небезпечні люди оті большевики. Чого вони тільки не витворять хоч-би на Україні. Не досить того, що повиганяли поза границі України панів польських, російських і такі своїх рідних, — вони покладали також до життя, до власти голоту, — не бій ся читачу, на Україну зветь голотою того, хто має тільки, що на собі, — отож кажу, покликати до життя голоту, організували її в комнезаможі, дали їй землю і карабін і сказали: "землю обробляй, а карабіном бандита, панського слугу відганяй".

Коли-б то вони, большевики, на тім скінчили. Так де тобї: вони еще завели для той голоти школи, хати-читальні і примусово заставляють її читати і писати. Дуже "нечестно" роблять ті большевицькі "диктатори". Де-ж хто бачив, щоби будучого панського наймита учити грамоти... Та-ж то з покон-віку так заведено, що школа, — се для панських та поповських синків, а що найбільше для богацьких селянських, — то як їх називають — куркулявських синків.

Та мало того, що большевики позакладали по селах для голоти школи та хати-читальні, вони також видають для неї газети. В кожнім губерніяльнім і повітовім місті на Україні є газета, яка є редагована дуже популярно. В Харкові, наприклад, виходить "Селянська Правда", з якої і "Українські Робітничі Вісті" дещо передрукуюють.

Та газета видаєть ся в інтересі бідного селянства. В кожнім числі на першій сторінці надрукувані з верха великими буквами селянські ключі, як наприклад:
 "Гей, не спи, робітнику — на панському смітку вороги не сплять".
 Знова в іншому числі такий ключ:
 "Перша поміч є селянам, щоб обсяли лани."

Друга поміч — робітництву, щоб не згнули вони.

Третю поміч даймо війську, щоб не вернули пані".
 "Не руйнувати, а будувати — ось мета тепер Радянської влади" — звучить знова ключ в іншому числі.

А ось число 336 "Селянської Правди" з 24. липня 1921 р., присвячене селянській молодіжній дітям. Там на першій сторінці великими буквами надруковано такий ключ:
 "Свято молоді — наше, батьківське свято."

Ми їх породили, ми для їх робили. Для дитини живемо, для дитини помремо."

Слідуюче, 337 число, присвячене поміч голодуючим і там вже містять ся такий ключ:
 "За золоту били ся пани, за мирну й вільну працю, бемо ся ми. Наш хліб дорожче золоту. Хлібом допоможемо голодуючим."

В числі 330 містять ся ключ про подплаток:
 "Продплаток не зберем — усі з голоду помрем. Пропаде уся біднота — то-ж панам одна охота."

І так далше, в кожнім числі інший ключ, кожний він короткий, але промовляючий.

В кожнім своїм числі "Селянська Правда" обговорює ріжні найпекучіші селянські питання. Ось вона пригадує селянський голоті (бідноті) про "Панські мрії" за границею. Пригадує про що мріє Петлюра з своїми союзниками — польською шляхтою; про що мріє Скоропадський з німецькими банкірами; про що мріє австрійський Вільгельм Габсбург — Василь Вишиваний — сєй Варяг української чорної сотні.

"Манячать в їхніх (панських) очах коштині маетки, — каже "Сел. Правда", — не забудуть вони аж до скону свого розкошования, не зречуть ся ніколи боротьби проти Радянської влади, що покинула геть усіх нероб-гантаїв".

"Пам'ятаймо про сию теплу компанію, не забуваймо про їхні капосні мрії — і про те, як мрії ті можна розв'язати" — ка-

же "Сел. Правда" до селян-бідників.

Другу свою сторінку "Сел. Правда" присвячує виключно сільським господарським справам. Перша статя той сторінки обговорює і дає пораду, як виробляти ріпю під "Озимі хліба"; друга статя про "Оранку на зяб"; третя каже: "Ростіть і бережіть насінє"; четверта найдокладніше обговорює "Що можна сіяти на стерні для кормів худоби", і взагалі як і на яким ґрунті плекати трави і всякий корм для скота.

Се еще не все, про що пише "Селянська Правда". Присвячуючи першу свою сторінку кожного числа політичним справам, другу сторінку вона присвячує по черзі іншим справам. І так в одному числі сторінка присвячена сільському господарству, що ми вже вище зазначили. В другім числі сторінка присвячена "Трудівництву", в третім — "Молодому селу".

Заглянемо на сторінку "Трудівництву". Там під наголовком великими буквами стоїть такий ключ:
 "Селянки та робітничі сестри-трудівниці. Разом переборюють вони руйну, шасяну виробляють Україну".

Перша статя п. н. "Селянки і робітничі допоможіть одна одній". Зміст статі — се взаїмна поміч селянки і міської робітничі. "Селянка повинна дати те, чого не має в робітничій, а робітниця повинна дати селянці те, чого та не має".

В слідуючій статі обговорюєть ся "Спілка матерій-пролетарок", пригадуєть ся ім їхню-бувшу долю в капіталістичнім суспільстві, де "людина людини — вовк є".

"Мучила ся мати, тяжко-гірко заробляла, молодости не знала — все для своїх діток, а вони вирости тай геть собі поросходили ся".

І тут же ключ:
 "Боремо ся не для себе — боремо ся для дитин. Ми перебідуєм, вони хай раюють. Діти — наше щастє, вє наша надія".

Дальше вірш — поклик "До Трудівниці!", який кінчить ся такими словами:
 "Ну-ж бо сестри-трудівниці! Замість сліз, жалю й одчаю — За роботу всі берім ся. На користь своєму краю".

Не забула сторінка "Трудівництву" і про своїх сестер за границею. Вона вїтає на волі Сильвію Пенкгорст, яку "звільнено з каторжної в'язниці" і тут же пояснює українським селянкам-робітницям, хто є Сильвія Пенкгорст і за що вона сиділа в тюрмі.

Відак іде офіційальний звіт про те, "Як працюють жінки-діти по селах". З того звіту видно, що селянки на Україні беруть активну участь в радянських будівництві.

"По повітах Поділля кожде село має дві три делегатки на делегатських зборах".

"В винницькому повіті 42 селянки в селярадах".

"Селянки обєднані біля хат-читальнєй та просвіт. До сєй роботи притягають ся учительки, що провадять читанки газет".

"По селах засновують ся школи для дорослих. Селянки дуже охочо йдуть вчитись, особливо селянки; по деяких школах учні виключно є селянки".

Ось така то сторінка селянки. Та не можна мовчки обійти сторінку молодіжні п. н. "Молоде Село", органу Центрального Комітету Комуністичного Союзу Молоді України.

Під наголовком великими буквами ключ з приводу "Всєукраїнського неділляка на пошану Інтєрнаціоналу Комуніст. Молоді", який звучить:
 "Юнаки, селяни і робітники! Всі на неділляк! В праці — наше свято".

Неділляк — се добровільна праця комуністів в неділю, в якубудь пролетарську ціль.

Перша статя — привіт Комуністичної молодіжні України Міжнародному Конгресови Комуністичного Інтєрнаціоналу

Молодіжні в Москві. Дальше йде вірш — "Наше Свято", а нижче статя п. н. "Що дала мобілізація на курси червоних старшин".

"Трудяча молодь — говорити ся в тій статі — і на сей раз виконала свій обовязок перед революцією... Могутньою філею пішла молодь до курсів старшин... Вона стада на своє почесне місце".

А дальше бадьорий голос: "Хай знають і памятають наші вороги, що ім не владсть ся скинути Радянську владу".

Молодіж України бореть ся за радянську владу. Вона мстить своїм ворогам, бо вони її також не милують. Ось маленька замітка п. н. "Треба помститись", в якій говорить ся:

"В боротьбі з бандитизмом під Тринеєм колось убито 84 членів Комуністичного Союзу Молоді України. Треба помститись".

Дальше йде новинка про молодих героїв, між ними шістьнадцятилітніх дівчат, зарубаних бандитами. Відтак звіти з просвітної діяльності серед молодіжні як в місті, так і на селі.

Сторінка молодіжні ріжничі від інших сторінок своїм боєвим змістом.

"На бандита", "На боротьбу з голодом", "Наше завданє" — головніший зміст сторінки молодіжні.

"Ковадла ґолосно співають, У такт машини додають, Прапорі... лави... і промови Довкола йдуть.

Юнацтво — гнів, житьова буря, Опісля спеки — боротьбу На кістяках буде сміло Житє собі".

Таке юнацтво Радянської України, така його сторінка в "Селянській Правді", та така то і сама "Селянська Правда". Колькою в боці стоїть та "Селянська Правда" всім ворогам радянської влади на Україні, як також і селянам, відомим під назвою куркулі, бо вона є органом незможних селян і служить їх інтересам.

А всему віноу тут ніхто инший, лише большевики. Хати-читальні, примусові школи, комнезаможі, союзи жінок-робітничі, союзи молодіжні і сама така ота "Селянська Правда" — все те є ділом рук большевиків.

Дуже небезпечні люди оті большевики! Мусій.

ВІЛЬГЕЛЬМ ГАБСБУРГ (ВИШІВНИЙ) ДАЄ ПРО СЕБЕ ЗНАТИ.

"Українець" доносить:
 "За останній час українська колонія у Відні дуже оживила ся під впливом вісток про наміри б. Вільгельма Габсбурга — Василья Вишиваного — започаткувати інтервенцію на Україні. Зробила акція повинна відбутися ся при допомозі українських військ, які знаходять ся за кордоном. Тому що сторінники Василья Вишиваного заявляють, що вони повинні вести боротьбу за самостійність України, то тим самим вони мусять вести боротьбу і проти Скоропадського, скомпромітованого своїми стремліннями до гетьманату по точці здуки України з Росією. Наскільки заяви сторінників Вишиваного про наміри збудувати самостійну Україну ширі, не можна покищо твердити, бо на їх боротьбу проти Скоропадського можна дивити ся як на змаганє усунути конкурента на гетьмана. Тому, що центром монархічного руху німецького, російського, мадярського а по части і французького в західній Європі є Баварія, то зовсім природно, що українські монархісти з Вишиваним на чолі мають безпосередній звязки з Баварією. Там відбувають ся конференції і виробляють плани, звідтам йдуть обияжники політичної і матеріяльної помочі. Гроші, якими розпоряджає Василья Вишиваний, очевидає, одержані також з Баварії, хоч є чутки про фунти штерлінгів. В українських монархічних кругах за кордоном плян Василья Вишиваного викликає велике зацікавленє".